

**İNSANIN
TEKNOLOJİK
YALNIZLIĞI**

Dr. Şadi YAZICI

Tuzla Belediye Başkanı

1971 yılında Erzurum'da doğdu. 1974 yılında ailesiyle birlikte İstanbul- Kartal'a yerleşti. İlk, orta ve lise eğitimini Kartal'da tamamladı. 1987 yılındaki lise eğitiminin ardından Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni kazandı ve bu fakülteden mezun oldu. Mezuniyetinin sonrasında meslek hayatına atıldı ve 1997 yılında Tuzla'da kurduğu 'Tuzla Teşhis ve Tedavi Merkezi' ile özel sektörde hizmete başladı.

Çok aktif bir yapıya sahip olan Dr. Şadi Yazıcı, mesleki kariyerinin yanında siyasetle de yakından ilgilendi; Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AK Parti) kuruluş çalışmalarını içinde yer aldı. Bu kapsamda AK Parti Tuzla Kurucu İlçe Başkanı oldu ve 7 yıl süreyle ilçe başkanlığı görevini icra etti.

Yöneticilik alanında yazmış olduğu "Teşkilat nedir?" ve "Teşkilatçı kimdir?" adlı makaleleriyle iki ödüllü bulunan Dr. Şadi Yazıcı, 26 Ekim 2008 tarihinde yapılan son ilçe kongresinde kendi tercihiyle aday olmayarak görevini bir başka arkadaşına devretti.

29 Mart 2009 yerel seçimlerinde AK Parti'den belediye başkan adayı olan Dr. Şadi Yazıcı, seçimlerden başarıyla çıkarak Tuzla'nın üçüncü belediye başkanı oldu. 30 Mart 2014'te yapılan seçimlerde ise AK Parti'den bir kez daha aday gösterildi ve tekrar belediye başkanı seçildi.

Birçok sivil toplum kuruluşunu fiilen destekleyen ve çalışmalarını içinde aktif olarak yer alan Dr. Şadi Yazıcı, İlim Yayma Cemiyeti'nin de Tuzla şube başkanıdır.

Dr. Fatma Yazıcı ile evli olan Dr. Şadi Yazıcı iki çocuk babasıdır.

Yayınlanmış kitapları:

- İnsanın Teknolojik Yalnızlığı
- Demokrasinin Kısa Tarihi
- Demokrasinin Çok Kısa Tarihi

İNSANIN TEKNOLOJİK YALNIZLIĞI

Dr. Şadi YAZICI

Tuzla Belediye Başkanı

işaret

İŞARET YAYINLARI: 203

İnceleme - Araştırma

Eserin Adı ve Yazarı

İNSANIN TEKNOLOJİK YALNIZLIĞI

Dr. Şadi YAZICI

İşaret Yayınları'nda 1. Baskı: İstanbul, 2017

© Dr. Şadi Yazıcı - İşaret Yayınları

Yayın Yönetmeni

Dr. İsmet Uçma

Yayın Koordinatörü

Mehmet Ali Uçma

Editör

Erdal Sarıçam

Mizanpaj

DBY Ajans

Kapak Tasarımı

Yunus Karaarslan

Baskı-Cilt

Şenyıldız Yay. Matbaacılık Ltd. Şti.

Gümüşsuyu Cad. Işık Sanayi Sitesi No: 19/102

Topkapı / İstanbul Tel: 0212 483 47 91-92

(Sertifika No: 11964)

ISBN 978-975-350-339-6

Sertifika no: 15826

Mizanpaj programı: InDesign

Karakter: Utopia Std

Font/Satır arası

Metin: 10,5/14,2 pt. *Alıntılar:* 9,5/13 pt.

Dipnotlar: 9/12 pt.

İŞARET YAYINLARI

Hobyar Mah. Ankara Cad. Ünal Han No: 21/1

34110 Cağaloğlu / İstanbul

Tel: +90 212 519 17 28 - 528 30 63 Faks: +90 212 528 30 59

isaret@isaretyayinlari.com.tr • www.isaretyayinlari.com.tr

İçindekiler

Sunuş	7
Önsöz	11
İnsanın Teknolojik Yalnızlığı	15
Toplumların Yalnızlığı	18
Bireylerin Yalnızlığı	21
Hangi Yalnızlık?	23
Anlaşılmama Hissi	24
Doğumla Başlayan Sosyalleşme Durumu.....	27
Teknoloji ve Sosyalleşme	28
Bill Gates'ten Çarpıcı İtiraf lar	29
Çocuklar Tehdit Altında	31
Bilgisayarın Kısa Tarihi	38
İnternet Nedir?	39
Sanal Âlem	41
Denetim.....	42
Yasaklama Yok, Denetleme Var	44
İnternette 'Ensest'in Özendirildiğini Biliyor musunuz?.....	46
Sosyal Medya	49
Ego ve Özenti	53
İnternet Üzerinden Uyuşturucu Ticareti	54
Yalnızlaşan İnsan	55
Peki, Ne Olur?	57
Bilgisayar Oyunları.....	58
Bilgisayar Kullanımında Dikkat Edilmesi Gerekenler	64
12 Saat Aralıksız Bilgisayar Oyunu Ölüm Getirdi.....	68
Bilgisayar Oyunu Ölüm Getirdi	70
40 Saat Oyun Oynayan Genç Öldü.....	71

Böyle Cani Anne Görülmedi	71
Canavar Anne	72
“Metin2” Şantajıyla 17 Bin Lira Kaptırdı	73
Arap Baharı	76
Gezi Olayları.....	77
17 Aralık Operasyonu’na Ne Demeli?.....	79
Birkaç Örnek	86
Facebook Vahşeti	87
Chat Yapan Karısını Kalbinden Bıçakladı	87
İnternette Chat Yapan Karısını Öldürdü	88
İnanılmaz Facebook Cinayeti.....	88
Facebook Fotoğrafları İntihar Ettirdi.....	88
Facebook Tecavüzü.....	89
Sanal Kumar Ocak Batırıyor	89
İlk Twitter Cinayeti.....	90
Cinayet, Facebook’tan Çözüldü.....	92
Polis, Facebook’tan 10 Ayrı Olayı Çözdü.....	93
Bilişim Suçlarına Yönelik Operasyon.....	93
Bilinmesi Gerekenler	95
Korunma Yolları	100
“Facebook Ajanlığa Soyundu!”	106
Teknolojik Yalnızlık ve Bağımlılık.....	106
Peki, Siz Bir Teknoloji Bağımlısı mısınız?	108
Bir Yalnızlık Öyküsü.....	119
Yalnızlık Duygusundan Kurtulma	121
Bir Yalnızlık Öyküsü.....	128
Neler Yapılabilir?	133
Sosyal Fobi	143
Son Söz	145
Kaynaklar	147

Sunuş

Buharın binlerce yıldır bilinen itme gücünü ilk kez mekanik bir araca uygulamayı akıl eden James Watt, bunu yaparken insanlığın önüne sonu gelmez bir teknolojik gelişim kapısı açtığının farkında bile değildi. İnsanoğlunun hep hayali olan kendi kendine giden araçlar, hiç durmayan devridaim makineler, havada uçabilen arabalar, sesleri ve simaları uzaklara taşıyan sihirli kutular ancak buhar gücünün termomekanik araçlara uygulanmasından sonra gerçekleşme sürecine girebildi. Ne var ki, gerçekleştirenler, beklenenlerin, umulanların hatta tüm hayallerin ötesine geçti ve bugünkü bilişim ve iletişim devrimlerinin fitilini ateşledi.

Bir zamanlar en acil haberleşme ihtiyaçlarını duman işaretleriyle gidermeye çalışan insanlık, bugün kıtalar arasını çoktan aşarak gezegenler arası haberleşmeyi mümkün kılacak bir aşamaya geldi. Çinli mucidin abakusla en hızlı şekilde çarpıp böldüğü birkaç sıfırlı sayıların binlerce katı, şimdi küçücük bir kalkülâtör (hesap makinesi) tarafından birkaç saniyede yapılıyor. Teknik ressamların günlerce uğraşarak elleriyle çizdikleri endüstriyel bir tasarım, şimdi

Three-D özellikli programlar yüklenmiş alelade bir bilgisayar tarafından sadece birkaç dakikada yapılabiliyor. Konvansiyonel bilgisayarlar ise süper iletken teknolojisiyle çalışan ve kendilerinden binlerce kez daha güçlü olan süper bilgisayarlara yerlerini devretmeye hazırlanıyor.

Kısaca söylemek gerekirse, teknoloji her yıl biraz daha geliyor, karmaşıklaşıyor, bedel olarak da insanın gündelik hayatında ailesine, çocuklarına, dost ve yakınlarına ayıracağı; kültür, sanat ve edebiyatla meşgul olacağı; ayağını toprağa değdirip güllerle, sümbüllerle uğraşacağı güzel vakitleri kemirmeye, doymayıp o vakitleri tümünden bitirip yok etmeye çalışıyor. İnsanın bizzat elleriyle ürettiği teknoloji, gelişip güçlendikçe nankör bir canavar gibi insanı insan yapan değerlere saldırıyor. Akıllı telefonlara kurulan mesajlaşma programları sosyal ilişkilerimizi denetlemeye başlıyalı, mektup denen iletişim aracı çoktan antik bir anı olmayı kabullenerek kitapların arasına çekildi. Özlemeyi, hasretle yanmayı, sevinç gözyaşları dökerek kavuşmayı mümkün kılan ayrılıklar, uzakları yakınlaştıran, dolayısıyla ayrılığın büyüsünü bozan video kameralı telefonlarla tarihe gömüldü.

Hasret dediğimiz o gönül yakıcı ayrılık, gülcüklü bir emoji simgesiyle ifade edilebilecek kadar sığ bir duygu haline gelmiş. Babalar, anneler salonda, yan odadaki evlatlarının yüzünü görmek için internet saatlerinin bitmesini bekler olmuş. Hayat kolaylaşmış, buna karşılık birlikte yaşanan, neşesi ve hüznü ailece paylaşılan sosyal hayatımız, bireyler özgü tek başına bir yalnızlığa dönüşmüş. Hayatı paylaşmak, cep telefonlarından, tabletlerden, bilgisayar ekranlarından bencilliklerimizi, benmerkezci duygularımızı ifşa etme yarışına dönmüş. Hayat kolaylaşmış ama insan kalabalıklar içerisinde derin bir yalnızlığa gömülmüş.

İşte, Dr. Şadi Yazıcı, teknolojinin insanlığa sağladığı kolaylık ve rahatlığın ne pahasına elde edildiğini anlatırken, insanın bugünkü yalnızlığının temelinde özellikle bilişim ve iletişim teknolojilerinin olumsuz etkilerinin yatmakta olduğuna da işaret ediyor. Bir şeye yararlı dememiz için onun hiçbir olumsuz yanının olmadığını söylemek gerektiği gibi, zararlı olduğu söylenmekle de herhangi bir şeyin hiç yararlı yönü olmadığı iddia edilmiş olmaz. Pratik siyasetin içinde olmakla beraber toplum ve insanlık sorunlarıyla ilgilenmenin bir aydın sorumluluğu olduğunun bilincinde olan Dr. Yazıcı, teknolojik gelişmelerin insanlığa sağladığı olumlu ve olumsuz hâsılanın dökümünü yapmak yerine, bilişim ve iletişim alanındaki teknolojik gelişmelerin sosyal hayatta oluşturabileceği ahlaki türbülansı denetlemeyi mümkün kılacak gerçekçi, uygulanabilir, sürdürülebilir bir farkındalık bilinci öneriyor: “Teknolojinin olumlu sonuçlarından yararlanırken, olumsuz sonuçlarının da farkında olalım; bu olumsuzlukları mümkün olduğu kadar azaltmaya çalışalım; vaki zararları telafi edecek sağaltıcı mekanizmalar kuralım! Genç nesillerimiz bilişim ve iletişim teknolojilerinin mahkûmu, esiri, hatta kölesi olmasın istiyorsak, bu konuda acilen işe yarar tedbirler alalım!”

Hâzık bir tabip ve sorumluluk sahibi bir aydın olarak yerel ve genel memleket meselelerini asıl mesleği olan tıp sahası kadar vukûfiyetle ele alan Dr. Yazıcı'nın bu değerli çalışması, 2023 hedeflerine yönelmiş olan ülkemizin genç nesillerine ve ailelerine çok önemli mesajlar içeriyor. İşaret Yayınları olarak, Dr. Şadi Yazıcı'nın bu mesajını okuyucuya iletme görevini üstlenmekten büyük bir memnuniyet duyuyoruz.

Bu değerli eseri okuyucuya sunarken, bireyin kendine ve topluma yabancılaşmasını insanlığın önünde önemli bir

handikap olarak gören tefekkür sahibi aydınlarımızı da bu büyük soruna çözüm bulmada daha etkin ve ön alıcı olmaya davet ediyoruz.

Dr. İsmet UÇMA
İstanbul, 2017

Önsöz

İçinde bulunduğumuz yüzyıl, bilim ve teknoloji alanında ciddi buluş ve yeniliklere imza atılmış olması münasebetiyle çok özel bir yere sahiptir. Bugün, günümüz insanı uzun yıllardan bu yana üzerinde çalışılan ve geliştirilen teknolojik aygıtların tüm imkânlarından istifade ediyor. Yenilikler anlamında bunun, elbette ki, bir son olduğu söylenemez. Bilgisayar ve bilgisayar teknolojilerinin süratle gelişmeye devam ettiği ve ileride de muhtemelen aynı hızla devam edeceği dikkate alınacak olursa, bu tip teknolojik adımlamaların çağdaş insanı her geçen gün daha ileri noktalara taşıyacağı kesin.

Temelde günlük hayatın bir parçası haline gelen teknolojinin, ev, iş ve eğlence sahasında vazgeçilmez bir faktör olarak durduğu çok açık. Ancak hayatın her alanına hükmeden teknoloji de birçok teknik aygıt gibi bir kullanım “kılavuzu” gerektiriyor. Yaşadığımız hayatın bile, ‘doktor reçeteleri’ gibi bu anlamda bir kullanım kılavuzu varken, bu hayatın içerisinde çok aktif bir biçimde yer alan bir unsurun (teknolojinin) kılavuzsuz kullanılabileceği şüphesiz düşünülemez.

O halde diyebiliriz ki, evet, teknolojinin de bir kullanım kılavuzu vardır. “Teknolojinin kullanım kılavuzu olur mu?” demeyiniz!

Evet, olur! Hatta bu bağlamda ‘kılavuza ihtiyaç duyulacak en önemli faktör teknolojidir’ dahi denilebilir. Zira son derece geniş bir yelpazeye sahip olan teknoloji, çok çeşitli sahalara hitap etmesi münasebetiyle, üzerinde önemle durulması gereken bir ayrıcalığa sahiptir.

Bu geniş yelpaze ve ‘ayrıcalık’ doğal olarak ‘bilinçli kullanma’ deyimini doğurmaktadır. Nasıl ki, hayata dair her şey bilinçli bir kullanmayı gerektiriyorsa ve gerçek sağlık ve başarı bu bilinçli kullanmaya bağlıysa, teknoloji de bilinçli bir kullanıma ve çok özel bir kılavuza bağlı olmak zorundadır. Her iki anlamda da bu bilinç ve kullanım kılavuzu dışarıda tutulacak olursa, amaçlanan ve arzu edilen istikrarlı hayat tarzı, sağlık ve başarı elde edilemeyecektir. Dolayısıyla teknolojiyi kullanırken de konunun uzmanları tarafından çizilmiş sınırlar dikkate alınmalı ve teknolojiden bu sınırlar çerçevesinde istifade edilmelidir.

Peki, burada “teknoloji” derken kastettiğimiz şey tam olarak nedir? Söyleyelim: Kastettiğimiz şey genel itibarıyla bilgisayarlar, cep telefonları, tabletler, oyun konsolları ve benzeri aygıtlardır. Bu tip teknolojik aygıtların, uzun süre kullanılmalarının fiziksel ve ruhsal sorunlara neden olduğu artık herkes tarafından bilinmektedir.

Uzun süreli kullanımlar başta bel ve boyun ağrılarıyla çeşitli eklem rahatsızlıklarına neden olduğu gibi, kontrolsüz oynanan oyunlar ve özensiz kullanılan internet, önceliklere ek olarak ruhsal sorunlara da kapı açmaktadır. Dahası, internetin yaygınlaşması ve her türlü iletişim aygıtına uyum sağlamasıyla, insanlar internet ortamına diledikleri an rahatlıkla ulaşabilmektedirler. Bu, her ne kadar insanların faydasınaymış gibi görünse de sanal sosyal ortamlar ve sosyal medya platformlarında yaratılan yapay dünyalar, insanların teknolojik yalnızlığa gömülmelerine sebebiyet vermektedir. Bu durumda denetim ve sınırlama önem kazanmaktadır.

Zira ileriki sayfalarda da çeşitli örneklerle tüm detaylarıyla açıklayacağımız gibi, kontrol altında tutulmayan bilgisayar ve bilgisayar teknolojileri, insanlara yarardan çok zarar getirmektedir. Bu kitapta esasen üzerinde duracağımız temel nokta da budur: Bilgisayar ve bilgisayar teknolojilerinin günlük hayatımıza büyük oranda girmesiyle ortaya çıkan sorunlar ve bu sorunlarla mücadele... Olayın hem sosyolojik hem de psikolojik boyutlarının olması da konunun ciddiyetinin anlaşılması bakımından önemli... Bu sorunların, gerektiği zamanda giderilememesinin çok daha derin toplumsal meselelere zemin hazırlayacağı gerçeği ise bir başka kritik ayrıntı... İşte bu nedenle teknolojinin kontrol altında tutulması ve belirlenen ilke ve prensipler çerçevesinde kullanılması, üzerinde dikkatle durulması gereken bir mevzudur.

Bu kitapta, teknolojinin insan hayatına kattığı sınırsız renklerin yanında, sebep olduğu veya olabileceği muhtemel problemler incelenmiş ve teknolojiden en sağlıklı şekilde en fazla verim almanın teknikleri ortaya konulmuştur. Paralelinde, fiziksel ve ruhsal sağlığın korunması, internet teknolojileriyle yalnızlığa itilen insanın bu korkunç gerçeğe yüzleşmemesi, yüzleştiğindeyse izlemesi gereken çözüm yolları ele alınmıştır.

Bilinçli bir şekilde kullanılan bilgisayar ve bilgisayar teknolojilerinin, insanı bilginin zirvesine çıkaracağı; bilinçsizce kullanılması halindeyse fiziksel ve ruhsal sorunların yanında teknolojik bir yalnızlığın mahzenlerine hapsedeceği unutulmamalıdır.

Sağlıklı günler dileği ile...

Dr. Şadi YAZICI
Tuzla Belediye Başkanı

İnsanın Teknolojik Yalnızlığı

Bugün, yeryüzünde kaynağı ilahi olan dinlerin tamamı için ilk insanın yaratılış serüveni ortak bir buluşma noktasıdır. Semavi tüm dinler, insanın hayat yolculuğunun Hz. Âdem'in yaratılışıyla başladığı inancında birleşirler. Aslında sadece semavi dinler değil, daha birçok inanç sistemi de içinde bu gerçekliği barındırır. Mesela mitolojik pencereden bakıldığında Sümerlerde de "Adapa" adlı bir varlıktan ve "yasak meyve" olayından söz edildiği, bunun da Hz. Âdem ile örtüştüğü görülecektir.¹ Bizim de tereddütsüz katıldığımız bu inanca göre, Yüce Allah, bir insanın hayal dahi edemeyeceği güzellikte, adına "cennet" dediğimiz bir yaşam alanı yaratmış, sonrasında cennette konuk edeceği bir başka varlığı, "insanı" var etmeyi irade buyurmuş ve ilk olarak da Hz. Âdem'i var etmiştir. Tüm insanlığın ortak atası kabul edilen Hz. Âdem, süresini yalnız Allah'ın bildiği bir zaman müddetince cennette kalmış, ancak sonraları yüreğinde bir burukluk, ruhunda ince bir hüznü duymaya başlamıştır. Bütün bu

¹ Milel ve Nihal İnanç, Kültür ve Mitoloji Dergisi, Cilt 6, S. 1, Nisan 2009, s. 171, İstanbul